

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis & Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Die Visitationis Mariae Euangelium, Lucae. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

S. IOANNIS BAPTISTAE.

*nccis sanctorum, & de summis rebus nos admo-
net, de futuro iudicio, de peccato communi na-
turae humanae, de mirabili consilio Dei, quo Ec-
clesiam uult esse subiectam cruci, Quid est dissi-
milis, quam Nero & Paulus? & tamen Paulus
toties antea seruatus laceratur ab illa foedissi-
ma bestia, Quid dissimilis Herode et Baptista?
quem natum singulari Dei opere, & uocatum
ad summum ministerium, & ornatum singulari
luce Euangelij, interficit Tyrannus tam cito, Io-
annes enim non toto biennio concionatus est in
deserto. Quia circiter secundum Pascha, post
inchoatam praedicationem interfectus est, ut in-
dicat series historiae Euangelicae.*

DIE VISITATIONIS MA- riae Euangelium, Lucae. i.

IN diebus illis exurgens Maria, abiit
in montana, cum festinatione, in ci-
uitatem Iuda, & intrauit in domum
Zachariae, & salutauit Elisabeth. Et fa-
ctum est, ut audiuit salutationem Mariae
Elisabeth, salijt infans in utero eius, Et
repleta est Spiritu sancto Elisabeth, &
G exclama-

DIE VISITATIONIS

exclamauit uoce magna & dixit, Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus uentris tui, Et unde hoc mihi, ut ueniat mater Domini ad me: Ecce enim, ut facta est uox salutationis tuæ in auribus meis, salijt præ exultatione infans in utero meo, Et beata quæ credidit quoniam perficientur ea, quæ dicta sunt ei a Domino. Et ait Maria. Magnificat anima mea Dominum. Et exultauit spiritus meus in Deo saluatore meo. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius. Et misericordia eius in progeniem & progeniem, timētibus eum. Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sedibus, & exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes. Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiæ suæ. Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham & semini eius in secula

MARIAE.

cula. Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus, & reuersa est in domum suam.

Pulcherrima est historia, & plena spiritualis & Christianae doctrinae. Habet autem tres praecipuos locos.

- I. Testimonium de Messia.
- II. Imago Ecclesiae, & uerae Synodi.
- III. Canticum Mariae.

DE PRIMO.

Magnum discrimen est inter Ecclesiam, et inter imperia mundi, Ecclesia est exiguus coetus, eorum qui retinent puram doctrinam Euangelij, et credunt in Christum, dissipatus, contemptus, & spretus in mundo, qui miratur potentiam, gloriam, uictorias et triumphos magnorum imperiorum, Et tamen hic paruus coetus Ecclesiae uere gerit res maximas, Etsi igitur Christi actiones non sic conspiciuntur in mundo, ut Alexandri, aut Caesaris res gestae, tamen non est prorsus ignotus, & habet sua testimonia, Quia oportet esse aliquam Ecclesiam, in qua Deus uult se & filium suum cognosci, & uult ali-

DIE VISITATIONIS

quem cœtum saluum fieri, in quo ipse celebretur in uita æterna, ideo exhibuit multa testimonia, quæ fidem nostram confirment, de omnibus articulis, quòd hic sit Christus. exhibitus iuxta promissiones. Ita hic statim à concepto Christo recitantur testimonia. Conueniunt testes, Maria, Elisabeth anus grauida singulari miraculo Dei, infans exultans in utero, Zacharias, cui hactenus muto subito redditur loquela, & alij in hac familia. Nam Maria proficiscitur ad cognatam non propter priuatam amicitiam, Sed propter hoc illustre testimonium, & propter confirmationem & suæ fidei & aliorum sanctorum.

DE SECUNDO.

Consideranda est imago Ecclesiæ, & petenda consolatio ex hoc loco, ut non deficiamus à ueritate, decepti specie & titulo Ecclesiæ. Vocant se Ecclesiam pontifices, Episcopi, Reges, & his addicti: sicut olim Caiphas, Annas, Pharisei, Saducei, Sed non sunt Ecclesia. Interim est alia parua Ecclesia uera, sicut Paulus inquit, Non omnes qui sunt ex Israel, sunt Israel: Ut igitur nunc erat Ecclesia Zacharias, Elisabeth, Maria, & pauci alij, ita nunc est exiguus numerus

MARIAE.

numerus credentium in Christum, & rectè colen-
tium Deum, Et hunc coetum persequuntur Pon-
tifices, & Episcopi, sicut tunc erant hostes san-
ctorum, Caiphas & similes. Dicitur enim & *no' bu*
Zacharias interfectus esse, propterea quòd ad-
firmavit Messiam uenisse, sicut scribit Epipha-
nius.

Est & hic congressus Mariae, Elisabeth,
Zachariae, imago uerè piæ & Christianæ Syno-
di, Nam hoc primum fuit concilium nouæ Eccle-
siæ. puella Maria uenit per xx. miliaria, tantum
enim ferè fuit iter à Nazareth Hierosolymam
usq; ibi narrat cognatæ Elisabeth, & familie, de
suo conceptu, & testimonio Angeli, Elisabeth ui-
cissim illi testimoniū perhibet, & accedit Zacha-
rias senex, cuius pietas publicè nota est, & ex
muto subito loquens, & sua uoce confirmat hæc
testimonia, Ita in hoc conuentu concluditur de
summo & grauissimo articulo, de concepto &
exhibito Messia. Et uera est ac rata definitio
sanctissimæ Synodi, etiam si non accedit decretum
aut approbatio Pontificum & Phariseorum.
His testimonijs adduntur & Cantica, seu gratia-
rum actio, ut extet confessio etiam ad posteri-
tatem, & prædicatur hoc ingens Dei beneficium,

DIE VISITATIONIS

quod misertus populi sui, miserit filium. Hoc uult Maria agnosci & palam celebrari. Non uult occultari, aut obrui ueritatem, sed extare noticiam ueræ doctrinæ, ut agnoscatur & glorificetur Deus, ut rectè colatur & inuocetur, Tali concilia approbat Deus, quæ quæerunt ueritatem, & iuxta uerbum Dei testimonium perhibent de Christo, non quæ præstigijs Sophismatum & fucosis articulis obruunt ueritatem.

DE TERTIO.

De Cantico Mariæ.

IN hoc Cantico Maria gerit personam totius Ecclesiæ. Est enim confessio de Messia, & gratiarum actio, et descriptio uictoriæ Ecclesiæ contra mundum, Tyrannos, & omnia membra Diaboli. Quare & nos sciamus à nobis postulari, ut uerè unà canamus & sequamur hanc præcëtricem, quæ, ut in choro, inchoatrix est huius carminis, ac ingenti animo edit confessionem.

Tria ergo comprehendit.

I. Gratiarum actionem. Magnificat anima mea Dominum. id est, ex tota anima, toto corde glorifico Deum. Non dubito uitam in discrimen

MARIAE.

men offerre, propter confessionem. Sic debemus
& nos adfecti esse, ut confessionem antefera-
mus omnibus rebus, uitæ, facultatibus, liberis.
Qui sic adfectus est, uerè canit hunc Hymnum.
Magnificat anima mea Dominum. Quando
traherentur ad mortem, Ioannes Baptista, Pau-
lus, & similes, tunc uerè dicebant: Magnificat
anima mea Dominum. Sic sunt Christiani for-
tissimi milites, cogitant Magnificat anima mea
regem, pro quo pugno, uitam meam, & omnia
conijcio in discrimen, ut dimicem pro rege, ut sit
magnus & uictor.

Secunda pars Cantici.

Respexit humilitatem ancillæ suæ. Fecit
mihi magna qui potens est &c. Hæc est narra-
tio beneficiorum, quæ in Ecclesia Deus efficit.
Cum Ecclesia sit spreta, humilis, parua, Deus ta-
men dat ei uictorias, conseruat eos contra Tyran-
nos, & sapientiam mundi. Hæc est summa huius
partis.

Loquitur Maria de se, sed non tantum de se
sola, sed de toto corpore Ecclesiæ. Respexit Deus
humilitatem, id est, miseriam ancillæ suæ. Quam-
uis simus abiecti, quamuis simus imbecilles,

DIE VISITATIONIS

sine præsijs, sine defensione humana, tamen respicit nos Deus, exaudit, iuuat contra Tyrannos & sapientes mundi. Hic discamus, quòd in sola Ecclesia, sic agnoscatur Deus, quòd sit Deus, quod sit Deus remittens peccata, & miseros credentes exaudiens. Humana ratio & omnes religiones, præter Euangelicam, aliter sentiunt de Deo. Habent talem opinionem, quòd Deus non curet, non respiciat adflitos. Et est singularis & arcana sapientia, & solorum credentium in Christum, erigere se fide et credere remissionem peccatorum, & petere & expectare auxilium, &c.

Tunc hæc fiunt, Fecit potentiam brachio suo, &c. seruat Ecclesiam inter pericula, sicut seruauit electos cum ducerentur in captiuitatem Babilonicam, dispergit superbos confidentes sua sapientia, sicut cõfudit magos Pharaonis, sic nũc confundit sapientia sua confidentes Papistas, & alios. O magnũ peccatũ, quod nõ intelligunt sapientes, quod uolunt Ecclesiam suis consilijs regere & mutare, De his est dictum, Perdam sapientiam sapientum, Deponit potetes de sede, sicut Romanos perdidit persequentes Christum,
Exaltat

MARIAE.

Exaltat humiles. Esurientes impleuit bonis.
Consolatur, seruat Ecclesiam.

TERTIA PARS, CON- FESSIO DE DATO MESSIA.

Tertia pars est propria illius concilij con-
fessio, quod Messia dato, recordatus est Deus pro-
missionum. Hæc est summa Cantici, Ita & nos
agamus gratias, et cum recitamus hoc canticum,
intueamur animo totam Ecclesiam, cogitemus
qualia sint certamina in Ecclesia, propter con-
fessionem, quam mirabilibus operibus Deus de-
fendat Ecclesiam. Cogitemus requiri à nobis
confessionem, cogitemus hunc esse summum cul-
tum, quem hæc puella, id est, tota uera Ecclesia
præstat, prædicare Deum quod dederit Messiam,
quod elegerit Ecclesiam perpetuo uicturam,
quod eam defendat & seruet, non humanis uiri-
bus aut consilijs. Hæc discenda sunt in lectione
huius historie, qualis sit uera Ecclesia, & quæ
sint ueri cultus, repetenda sunt animo testimo-
nia de Christo, ut nostram fidem confirmemus, &
nos ad inuocandum excitemus.

Reliquum est exemplum de infante Ioanne,

G S

qui in

DIE VISITATIONIS

qui in utero sensit adesse Dominum & Messiam. Quanquam autem de Ioanne peculiare est, tamen est testimonium, quod Spiritus sanctus etiam in paruulis sit efficax, & quod habeant motus quosdam, quanquam nobis incognitos, tamen Deo placentes. Ideo cum audis, Talium est regnum cœlorum, cogites in infantibus Spiritum sanctum certos motus efficere, quales sunt sanctorum, qui sunt membra regni cœlorum, id est, Ecclesiæ ueræ. Et hi motus pij excitantur uerbo ut hîc dicitur, Postquam sonuit uox tua, &c.

DIE MARIAE MAGDA- lenæ, Euangelium Lucæ 7.

Rogabat Iesum quidam de Phariseis, ut manducaret cum ipso, & ingressus in domum Pharisei, discubuit. Et ecce mulier in ciuitate quæ erat peccatrix, ut cognouit, quod accubisset in domo Pharisei, attulit alabastrum ungenti, & stans retro, secus pedes eius flens, lachrymis cœpit rigare pedes eius, & capillis capitis sui exergebat, & osculabatur pedes eius, & ungento ungebat. Videns